

Baimena duzu hiztegia erabiltzeko, baita haren gramatika eranskina ere.

Azterketak bost galdera ditu. 1. galderan, aukera ezazu proposatzen dizkizugun bi testuetako bat, eta egin pasarte osoaren itzulpena. 2. galderan, har ezazu 1. galderan itzuli duzun testua, eta egin parte azpimarratuaren analisi morfologikoa eta sintaktikoa. 3., 4. eta 5. galderetako bakoitzean, erantzun iezaiozu proposatzen dizkizugun bi aukeretako bati.

1.- ITZULPENA

Aukeratu bi testu hauetako bat, eta egin testu horren itzulpena (5 puntu):

A) KINTO MARTZIOK ERROMAREN KONTRA EGINDAKO ERASOA

Kinto Martzio erromatarra armetan altxatu da Erromaren kontra. Azkenean, atzera egin du amaren eta emaztearen erreguentatik.

Octavo decimo anno Q. Marcius,¹ qui Coriolos² ceperat, ad ipsos Volscos³ contendit⁴ et auxilia⁵ contra Romanos accepit. Romanos saepe vicit et usque ad⁶ urbem fere accessit.⁷ Cum ad eum mater Veturia⁸ et uxor Volumnia⁹ ex urbe venissent, earum fletu et precatione superatus¹⁰ removit¹¹ exercitum.

EUTROPIO, *Breviarium* I, 15

¹ *Q. Marcius*, -ii: Kinto Martzio.

² *Corioli*, -orum (pl.): Koriolos [volskoen hiria].

³ *Volsci*, -orum (pl.): volskoak [Lazioko herria]

⁴ *contendo*, *contendi*, *contentum* (3 intr.): norbaitengana joan, jo.

⁵ *auxilia*, -orum (pl.): tropa laguntzaileak.

⁶ *usque ad* (gehi akusatiboa): noraino.

⁷ *accedo*, *accessi*, *accessum* (3 tr.): hurbildu, gerturatu.

⁸ *Veturia*, -ae: Veturia.

⁹ *Volumnia*, -ae: Volumnia.

¹⁰ *superatus*, -a, -um; *supero* aditzaren partizipio burutua (1 tr.): gainditu.

¹¹ *removeo*, *removi*, *remotum* (2 tr.): erretiratu.

B) VERCINGETORIXEK GALIA OSOAREN AGINTEA HARTU DU

Galiako egoera etsigarriaren aurrean, galiarrek batzar batera dei egin dute tropen agintea

Vercingetorixen esku uzteko.

Defectio¹ Aeduorum² cognita,³ bellum augetur.⁴ Legationes in omnes partes circummittuntur.⁵

Petunt⁶ a Vercingetorige⁷ Aedui ut ad se veniat et rationes⁸ belli eis communicet. Totius Galliae concilium Bibracte⁹ indicitur.¹⁰ Eodem¹¹ conveniunt undique frequentes. Multitudinis suffragiis res permittitur¹² atque ad unum¹³ omnes Vercingetorigem probant¹⁴ imperatorem.¹⁵

ZESAR, *Galiako Gerra* VII, 63

¹ *defectio*, -onis (f.): traizio.

² *Aedui*, -orum (pl.): heduarrek [Galiako herria].

³ *cognitus*, -a, -um; *cognosco* (3 tr.) aditzaren partizipio burutua da: ezagutu, jakin.

⁴ *augeo*, *auxi*, *auctum* (2 tr.): larriagotu, areagotu.

⁵ *circummitto*, -misi, -misum (3 tr.): bidali.

⁶ *peto*, *petivi* (-ii), *petitum* (3 tr.): eskatu.

⁷ *Vercingetorix*, -igis: Vercingetorix [galiarren burua].

⁸ *ratio*, -onis (f.): plan.

⁹ *Bibracte*, -is: Bibracte [Galiako hiria].

¹⁰ *indico*, *indixi*, *indictum* (3 tr.): deitu, dei egin.

¹¹ Leku adberbioa.

¹² *permitto*, -misi, -misum (3 tr.): norbaiten esku utzi [datiboa eskatzen du].

¹³ *ad unum*: aho batez.

¹⁴ *probo* (1 tr.): aitortu, onartu.

¹⁵ *imperator*, -oris: buru, jeneral.

2.- ANALISI MORFOLOGIKOA ETA SINTAKTIKOA (1,5 puntu)

2.1.- Itzuli duzun testuak azpimarratua duen partearen analisi morfologikoa egin (0,75 puntu).

2.2.- Itzuli duzun testuak azpimarratua duen partearen analisi sintaktikoa egin (0,75 puntu).

a. A testua (Eutropio): *Cum* dioenetik *exercitum* dioeneraino.

b. B testua (Zesar): *Petunt* dioenetik *communicet* dioeneraino.

Nahi baduzu, erantzun aldi berean galdera honen bi azpiatalei.

3.- ELEANIZTASUNA: LATINISMOAK EDO BILAKAERA FONETIKOA. Hautatu bi aukeretako bat (1,5 puntu):

3.1.- Latinismoak

Aukera hauetatik, txertatu esaldi bakoitzean latinismo egokia: *alias; in vitro; O tempora, o mores; peccata minuta; persona non grata; vox populi*.

- a. _____, edo, nire bizilagunak dioenez, noraino iritsiko gara hainbeste lapur inguruan!
- b. _____ ernaldutako lehenbiziko umeak 40 urte bete ditu: gaur egun, horrela jaiotzen da haurtxoen % 11.
- c. Egin dituenak egin ondoren, Kylian Mbappé _____ deklaratu dute Frantziako zaleek.
- d. Kazetariak salatu zuen politikariaren abusuak _____ zirela.
- e. Gmailek funtzio bat gehituko du zure helbide elektronikoan spamaren kontrako _____ bat sortzeko.
- f. Hezkuntza-ministroak esan du _____ direla Selektibitateko azterketetan izandako akatsak.

3.2.- Bilakaera fonetikoa

Idatz ezazu proposatu zaizun latinezko etimo bakoitzak gaztelaniaz zein termino eman duen eta esan zein den dagokion fenomeno fonetikoa:

LATINA	GAZTELANIA	FENOMENO FONETIKOA
1. <i>legationem</i>	a.	A- Bokalarterko x-ren belarizazioa gertatzen da.
2. <i>venire</i>	b.	B- Bokal atonoaren irekiera gertatzen da.
3. <i>imperatorem</i>	c.	C- Kontsonante ahoskabea ahostundu egiten da r-ren ondoan.
4. <i>annum</i>	d.	D- Azkeneko bokalaren apokopea gertatzen da.
5. <i>exercitum</i>	e.	E- Kontsonante geminatu baten palatalizazioa gertatzen da.
6. <i>matrem</i>	f.	F- <i>t + jod + bokala</i> → c bihurtzen da

4.- HEZKUNTZA LITERARIOA. Idatzi azalpen testu bat gai hauetako bat buruz (1 puntu):

4.1.- Plauto.

4.2.- Katulo.

5.- ANTZINAKO ERROMA. LEGATUA ETA ONDAREA. Aukeratu irudi hauetako bat, eta egin hari buruzko iruzkin labur bat, gutxi gorabehera 100 hitzekoa (1 puntu).

5.1.-

5.2.-

